

Učiteljsko društvo za ormoški okraj je zborovalo dne 2. maja t. l. pri Svetinjah ob prav dobri udeležbi. Predsednik je vzradoščen pozdravil zborovalce, ker so bili Bollenčani, Humčani, Miklavževčani, Ormožani, Tomaževčani, polnoštevilno Lenartčani, Runčani in Svetinčani. Prišli pa so tudi tovariši rekonvalescenti in invalidi, s kolajnami in križci; času primerno smo imeli svojega stotnika (tovariša Porekarija); krasni spol je bil v večini.

O delegacijskem zborovanju Zveze slovenskih učiteljev in učiteljic na Stajerskem je nakratko poročala tovarišica Rebolj.

Zanimive dinobine iz zgodovine ptujskega in ljubljanskega okraja s posebnim oziranjem na sodni okraj Ormož na nam je podaval tovariš Sijaneec, ki so mu še drugi dodajali domače zgodovinske zanimivosti.

Tretnji plačilni razred se ni popolnoma odpravil, kakor se je pisalo, ker ne dobe začasnih usposobljenih učiteljev in učiteljic izredne doklade 200 K, kakor stalni. Za odpravo te krivice so se storili potrebni koraki.

Razpravljalo se je o društvenih dopisih; obširnejši so se dali posameznikom v priročje in za poročilo na prihodnjem zborovanju. Debata je bila živahna, tudi na galeriji. Plačevala se je udnina in naročnina na Zvezine liste; blagajnik je bil zadovoljen.

A ostali smo — na ljubeznivo povabilo — še po zborovanju pri Sijancevih, ki so nas presadili preko vseh vojnih težav saj za nekaj ur v boljšo čase. Odvozili smo si nahrbtnike, rezali ljubi kruhek; pristnega in izbornega ljubomerniča pa sta nam neumorno točila brezplačno gospod in gospa Sijaneec. In obratno so se začeli jasniti, srca mladeniti. Presrečna Vama hvala, gostoljubna tovariš in tovarišica!

Učiteljsko društvo za ormoški okraj zboruje v četrtek dne 13. junija 1918. leta ob 11. uri dopoldne v ormoški okoliški šoli. K zborovanju pride član vodstva Stajerskega Lehrerbunda, ki bo poročal o akciji za 8. vojno posojilo in o važnih učiteljskih stanovskih zadevah. Posebno se bo razpravljalo tudi o stališču učiteljstva napram sklenjenju, a ne izplačanju državnih draginskih dokladov, nadalje o našem stališču zastran pristavitve učiteljstva k visokošolskim študijem i. t. d. Vsi člani društva se pozivljajo, da se polnoštevilno zborovanja udeležijo, da pride trdna volja vsega učiteljstva do složnega izraza. — Vodstvo.

Štajersko.

Slovenjebistriško učiteljsko društvo je zborovalo dne 2. maja v Slov. Bistrici. Udeležba je bila povoljna. Pri otvoritvi zborovanja pozdravi tovariš predsednik Josip Sabati vse navzoče in prečita nato došle dopise. — Na dopis Zaveze, da bi se posvetovalo društvo o predlogu tovariša Gangla, naj se osnuje v Zavezi strokovno tajništvo, so po prečitani članka v Učiteljskem Tovarišu, tičoč se te zadeve, vsi društveniki uvažujoč potrebo strokovnega tajništva glasovali za njegovo ustanovitev. — Podrobni načrt o preostrojiti ljudskega šolstva se je razdelil med člane, da zavzamejo k raznim točkam svoje stališče, oziroma sestavijo referate. — Da se določi stališče našega društva k „Izjavi“ opozicije napram vodstvu Zaveze, se je sestavil odbor, v katerega so bili izvoljeni tovariši Anton Špan in tovarišici Otilija Feiglova ter Angela Sabatičeva, ki bodo o tem poročali na prihodnjem zborovanju. — Vzame se tudi na znanje Lehrerbundovo vabilo k marljivemu sodelovanju pri podpisovanju 8. vojnega posojila. — O delegacijskem zborovanju Zveze v Celju je poročala tovarišica Marija Schweiglerjeva. — Prihodnje zborovanje se vrši dne 1. avgusta v Slov. Bistrici. — Ker je bil s tem dnevi red zborovanja izčrpan, ga je zaključil predsednik, izražujoč željo, da bi se prihodnjega zborovanja udeležili polnoštevilno.

Marija Schweiglerjeva, zapisničarica.

Slovenjebistriško in konjsko učiteljsko društvo zboruje skupno dne 3. junija ob pol 11. uri dopoldne v Poličanah. Vzpored: 1. VIII. vojno posojilo; ref. Anton Otter. 2. Stališče učiteljstva k zavlačevanju državne draginske doklade in k vladni predlogi o učiteljski naobrazbi. 3. Slučajnosti. — Jos. Sabat, predsednik.

Šmarnsko-rogaske učiteljsko društvo je zborovalo dne 9. velikega travnia v Kostivnici. Udeležba je bila vkljub slabim prometnim razmeram jako povoljna: zbranih je bilo 32 članov. Nekatere tovarišice so se izkazale naravnost požrtovovalne, zlasti one iz Žetala, ki so prišle peš štiri in pol ure daleč.

Z velikim veseljem pozdravi tovariš predsednik Kurbus zbrane člane, posebno nove, želeč jim, da bi jim društvo nudilo to, kar je njega smoter, namreč nadaljno izobraževanje posameznega in goštev stanovskega ponosa. Društvena zborovanja naj jim bodo vesel praznik tova-

riškega razvedrila. Posebe pozdravi goste tovariša Čuleka, Reclja, pomočnika Kristana iz St. Junja ob južni železnici in postajenačelnika g. Mohorčiča iz Ponikve.

Nato prečita sledeča dopisa: Dopis iz Ormoža tičoč se nazvalnejših sklepov Zvezinega delegacijskega zborovanja na velikonosno sredo v Celju. Dopis štaj. Lehrerbunda o osnem vojnem posojilu. O reorganizaciji Zaveze po Hreščakovih predlogih razpravlja temeljito in zanimivo tovariš Šumer. Sklep izjave se sporoči vodstvu Zaveze.

Tovariš Sekirnik poda podroben račun o Trafenikovem spomeniku, ki smo si ga po zborovanju ogledali na pokopališču. Vnovič se spominja pokojnega blagega tovariša Auernika. Za njegov spomenik se je nabralo 97 K.

Društvo sklene opozoriti časnikarski odsek Zaveze, da se v bodoče v »Učiteljskem Tovarišu« ne moreduje o slabem gnetnem stanju naših listov. Tudi naj se poročila delegacijskih zborovanj v »Učiteljskem Tovarišu« krajšajo, ker o tem itak poroča delegat pri društvenih zborovanjih.

Prihodnje zborovanje se vrši dne 7. malega srpana na Ponikvi. Tovariš predsednik zaključil zborovanje zahvaljujoč se navzočim za obilno udeležbo in pozorno sleditev današnjim razpravam.

Slivnica, dne 16/5. 1918.

Draga Zajc, tajnica.

Šmarnsko-rogaske učiteljsko društvo zboruje v torek dne 4. junija ob 1. uri dopoldne v šoli Šmarje. Vzpored: 8. vojno posojilo. Po odrediti c. kr. dež. šol. sveta tisti dan šole prost. — Toma Kurbus, predsednik.

Učiteljsko društvo za politički okraj Ljutomer je zborovalo dne 2. maja 1918 pri Sv. Križu. Zastopane so bile skoraj vse šole našega okraja, nekatere celo polnoštevilno. Pričakovali pa smo, da se vdeležijo zborovanja tudi oni tovariši in tovarišice, ki so dosedaj iz malenkostnih osebnih, ozirov stališev naših vrst. — Resnost in važnost časa zahteva združenje vsega učiteljstva, ker le tedaj je mogoče plodonosno delo v prid šolstva in stanu. Tovariš predsednik Tomažič odpravi zborovanje in vzpodbuja učiteljstvo v svojem pozdravnem nagovoru k resnemu skupnemu delovanju. Bliza se lepša bodočnost našemu narodu, bližajo se pa tudi jasnejši dnevi našemu stanu. Sedaj, ko smo se začeli prosteje gibati, mora zastaviti vsak posameznik svoje moči, da uspešno rešimo velike naloge, ki čakajo ravno naš stan. Posebe pozdravi še naše mlade tovarišice, ki so se v tako lepem številu odzvale vabilu društva. Spominja se še enkrat v letu 1917 umrlih tovarišev, Avg. Laha in Josipa Kosija. Slava njunemu spominu! Po prečitani in odobrenju zadnjega zapisnika navede predsednik dopise, o katerih se je v poteku zborovanja razpravljalo. Nato je sledilo tajniško poročilo, blagajnik tov. Maurič pa je poročal o gnetnem stanju društva. Izkazal je 540 K 45 h prejemkov in 493 K 74 h izdatkov. Društveno imetje znaša 1309 K 50 h. Za njegovo vestno in natančno knjigovodstvo se mu izreče zahvala. O delegacijskem zborovanju Zaveze v Ljubljani je poročal tovariš Tomažič, o Zvezinem delegacijskem zborovanju v Celju pa tovariš Maurič. Dosedanji odbor je bil zopet izvoljen, in sicer: predsednik J. Tomažič, podpredsednik S. Cvahte, tajnica Her. Mahorčičeva, blagajnik K. Maurič, knjižničar Kr. Pertl, porovodja Fr. Cvetko, odbornik Linda Bernardova.

Glede »Hreščakove decemberske izjave« je bil soglasno sprejet prelog tov. Mauriča: Društvo izreka vodstvu Zaveze popolno zaupanje in odobruje njeno dosedanje delovanje. Vsa predbacivanja in napadi na društva so neutemeljeni. — Stalnega tajnika Zaveze se na predlog tov. Baukarta odklanja, ker ga ni mogoče dovolj gnetno podpreti. Članarina znaša za redne člane 24 K na leto. Da se blagajniku olajša delo, izjavi vsak tovariš ozir. tovarišica ali jih je smatrati za redne ali podporne člane društva. Tov. Baukart prečita še dopis »Jugoslovanske demokratske stranke«. Iz programa je razvidno, da stoji na stališču Zaveze, zato se ji pridružujemo. Ko smo se zedinili v neki privatni društveni zadevi, zaključil predsednik lepo uspelo zborovanje. Upamo, da se pri prihodnjem zborovanju snidemo brez izjeme vsi, ker domovina nas mora najti zbrane in ne razcepljene pri delu za njeno prenavljanje.

Učiteljsko društvo za politički okraj Ljutomer zboruje v sredo, dne 5. junija dopoldne ob 11¹/₂ uri v Radlincih.

Glavna točka dnevnega reda je predavanje o 8. voji. posojilu. Govoril zastopnik Lehrerbunda. Razpravljali bomo tudi o važnih stanovskih zadevah, zato pričakujemo obilno udeležbo.

Vsled odredbe c. kr. dež. šol. sveta je ta dan pouka prost.

Obed naj prinese vsak s seboj, ker ga nam gostilničar ne more oskrbeti.

Odbor.

Učiteljsko društvo za celjski okraj. V nastopnem priročju II. izkaz zbirke za »Zvezin« v. p. sklad s stanjem 1. maja 1918 in v oklepaju prispevke za sklad lastnega društva: Celje okolica K 60.50 (8.—); Blagovna K — (—); Dobra tovarišica Levstikova K 4.— (2.—); Dornja K 10 (—); Frankolovo K 9.50 (3.20); Galicija K 8

(—); Griže K 63.62 (—); Gotovlje K 11 (3); Kalobje K 13 (—); Ljubčna K 22.70 (4.—); Liboje K 18 (2); Pirešica K — (—); Petrovče K 17.40 (5.—); St. Peter K 28 (12); St. Pavel K 54 (1.80); Sv. Martin K 11.60 (11); St. Lovrenc K 16 (4); St. Jur deška K 26 (—); St. Jur deška K 10 (—); Svetina K 10 (—); Teharje K 13 (4); Vojnik K 37.30 (4.70); Zg. Ponikva K — (—); Zalec K 21 (—); skupaj K 476.62 (64.70). Za III. zbirko naj se blagovoljno pošiljati prispevke po poštni nakaznici v Gotovlje. Učiteljstvo sebi! Požrtovovalno naprej! — Fr. Brinar, t. č. predsednik.

Učiteljsko društvo za celjski okraj je zborovalo dne 2. majnika t. l. v Sokolskem domu v Gabrju pri Celju. Navzočih je bilo dve tretjini članov; kot gost je došla tov. Vera Levstikova (St. Jur ob Tabru); na novo sta pristopili kot članici tov. Olga Šircova (St. Peter) in Ljudmila Povalljeva (Nova cerkev); več tovarišev in tovarišic je svojo nevdeležbo opravičilo, tovariš Šah je z opravičbo obenem nakazal 5 K za društveni sklad, kar bodi pohvalno omenjeno in priporočeno v posnemanje.

Preden smo prišli na dnevni red, pozdravi predsednik gosp. Edm. Planinška, ki je kot organ. vodja novoustanovljene »Podružnice c. kr. voj. vidovskega in sirotinskega zaklada za Spodnje Stajersko s sedežem v Mariboru poročal o vojnem zavarovanju. Vsa krajina in okrajna zastopstva spodnještajerska pripadajo sedaj delokrogu te podružnice, vse dopise je pošiljati na njo v Maribor. O tem je obveščal tudi »Lehrerbund« in »Zveza«. Dokazoval je prednost vojnega zavarovanja pred vplačevanje vojnega posojila iz narodnogospodarskih ozirov ter daje potrebne informacije, ki z ozirom na bližajoči se razpis 8. vojnega posojila pridejo še natančneje na posamezne šole. Navzoči so opozarjali, da je agitacija za vojno zavarovanje v prid 8. voji. posojila nemogoča, dokler ne dostavijo polic 7. voj. zavarovanja. S toplimi besedami zahvali predsednik g. organizacijskega vodjo za važno informativno podajanje.

Preidemo k dnevnemu redu. Prečita se zapisnik občnega zbora, ki ga je iz prijaznosti sestavil marljivi tov. Wudler. Med drugim posnamem iz njega, da so v tri in pol letni dobi, v kateri nismo zborovali, prominuli: tovariši: Jakob Hrnko, Rudolf Delakorda, Franc Gradišnik in tovarišica Ana Zupanekova. V ujetništvu je dosedanji društveni tajnik tov. Julij Sevnik in tov. Rud. Zupanek. Članarina se je pobirala vsako leto, vplačujočih članov je bilo letno povprečno 53. Nanovo so med tem časom vplačale članarino in se jih je tedaj vštelo k rednim članom, tovarišice: Minka Veberjeva, Marija Teniščeva, Stejka Omladičeva, Ljudmila Kokličeva in Lizika Petričkova, na dan občnega zbora so nanovo pristopile tovarišice: Minka Gradišnikova, Marija Vošnjakova in Roza Pakova. Odbor za tekoče leto je: Brinar Franc, predsednik; Petriček Anton, podpredsednik; Lizika Petriček, tajnica; Tilka Brinar, blagajničarka; Josip Čulek, pevovodja; Ivan Kramar, knjižničar; Anton Livka in Lud. Černež, odbornika.

Računski pregledovalec, tov. Wudler, poroča o društvenih računih zadnjih štirih let. Društvena blagajna izkazuje koncem leta 1917 K 1046 gotovine. Računi se odobri.

Predsednik konstatira današnje številno članov ter še enkrat pojasni način plačevanja članarine. (Potom položnice na »Zadrugo«.) Pri tej priliki se poslovni red »Zaveze« raztolmači tako, da plačujeta oče in sin (hči), ki sta na isti šoli, kakor učit. zakonski pari.

Glasom »Zvezine« okrožnice z dne 24/4. t. l. plačuje v »Zvezin« voj. podp. sklad učiteljstvo I. kraj. razr. po 2%, vse druge pa po 1¹/₂% letošnje vojnodraginske doklade, ki se je že in se bo še izplačalo. Predsednik prosi, da bi se temu pozivu odzvali vsi. Prispeviki naj se nakazujejo vsak mesec posebe ali za več mesecev skupaj po poštni nakaznici predsedniku ali blagajničarki v Gotovlje, p. Zalec. Tedaj članarina po položnici na »Zadrugo«, % voj. drag. doklade pa v Gotovlje.

Predsednik poroča nadalje, da je društvo v ta »Zvezin« voj. p. sklad plačalo kot 1. zbirko (iz l. 1916) znesek K 200.60. (Dotični izkaz je prinesel Učit. Tov.), kot 2. zbirko (za l. 1917) s stanjem 1.5. t. l. pa K 476.62 in vrhu tega še K 64.70 za naš društveni sklad. Dotični izkaz prinese Učit. Tov.

Ob občnem zanimanju se prečita izjava tov. Hreščaka i. dr. o bodoči smeri »Zvezinega« delovanja. O njej se poroča v prihodnjem zborovanju. Istotako v točkah Fleretovega podajanja glede preosnove šolstva in narodne vzgoje.

Glede strokovnega tajništva pri »Zavezi« zavzame društvo soglasno nastopno stališče: »Dokler ne prijavijo »Zavezi« imenika svojih članov, ona dosedaj njej včlanjena društva, ki po sprejetju povi-

šane članarine tega še niso storila; dokler je še mnogo drugega slovenskega učiteljstva, posebno kranjskega, organiziranega izven »Zaveze« ali sploh ni pri nobeni stanovski organizaciji; dokler denarne obseznosti »Zaveze« pri »Učiteljski tiskarni« niso poravnane, ne smemo z nameščenjem strokovnega tajništva »Zavezi« nalagati novih občutnih denarnih bremen«.

Predsednik vzpodbuja, da bi se zopet posluževali »vprašalne skrinjice« na način, kakor ga je svoj čas uvedel tov. Brezovnik.

Posebna zahvala gre gđč. Štefančičevi, ki nam je prepustila zborovalno dvorano in oskrbela okusen obed.

Prihodnje zborovanje v mesecu juniju.

Do svidenja — posebno tudi onim, ki jih že tako dolgo nisimo videli — kliče društveni predsednik.

Učiteljsko društvo za ptujski okraj je zborovalo dne 18. aprila 1918 v ptujski okoliški šoli. Navzočih je bilo 32 članov. Zastopanih ni bilo 8 šol. Kot gosta sta se vdeležila zborovanja tovarišica Ila Kosijeva in tovariš nadporočnik Ivan Mursec. Nanovo so pristopili k društvu tovariš, oziroma tovarišice Pavla Jakličeva, Alojzij Kegl, Mara Smolnikarjeva in Julka Rajhova.

Tovariš podpredsednik Josip Gorup odpravi zborovanje, ki je bilo v vsem vojnem času najboljšo obiskano, pozdravi novega nadučitelja na okoliški šoli tovariša Ivana Žolnirja in izreka v imenu društva nadejo, da bo vrl naslednik pokojnega tovariša Kauklerja. Nato poroča o Zvezinem delegacijskem zborovanju v Celju, — delu organiziranega učiteljstva, — pomenu zborovanj in uspehu delovanja za aprovizacijo tukajšnjega učiteljstva — v Ptuj — kar je tudi dosegel. Za vojni sklad se bo pobiralo v smislu Zvezinega delegacijskega sklepa od učiteljstva I. plačilnega razreda 2%, II. plačilnega razreda 1¹/₂% draginskih doklad. Pri volitvi v odbor so bili z vzklikom izvoljeni za predsednika Josip Gorup, za podpredsednika Ivan Žolnir, za tajnika Ivan Čeh, za blagajničarko Mara Luknarjeva, knjižničarka Valentin Kajnih, pevovodjo Vinko Šerona, odbornika Alojzij Pogruje in Ivan Klemenčič. Učiteljsko društvo za ptujski okraj se izreče za jugoslovansko majniško deklaracijo in pošlje to izjavo jugoslovanskemu klubu na Dunaj. Da bi bila zborovanja tudi poučno-zabavna, predlaga predsednik, da naj se tovariši priglase s primernimi predavanji za prihodnje zborovanje, ki se je določilo za 13. junij 1918 ob 10. uri v okoliški šoli v Ptuj.

Kranjske vesti.

— **Društvo vpokoj. učiteljstva** sklicuje svoj občni zbor dne 12. junija t. l. ob 10. uri dopoldne v »Učit. tiskarno«, Frančiškanska ulica št. 6, z nastopnim dnevnim redom: 1. Predsednikov nagovor. 2. Poročilo tajnikove, blagajnikove in dveh preglednikov računa. 3. Izprememba pravil, točka 4. in 10. 4. Volitev odbora. 5. Nasveti. Prost se za mnogobrojno udeležbo. To naznanilo velja namesto vsakega drugega povabila. Odbor.

— **Iz c. kr. mestnega šolskega sveta.** O zadnji redni seji c. kr. mestnega šolskega sveta, ki se je vršila dne 26. aprila 1918, smo prejeli to-le poročilo: Predsednik proglasi sklepčnost in odpravi sejo. Poročilo o bistvenih kurencijah in njih rešitvi iz predsedstva vzame se na znanje. Odobri se zapisnik zadnje seje z dne 12. februarja 1918. Več prošenj za dovoljenje daljših dopustov obolemu učiteljstvu sklene se po zašiljanju mestnega fizikata priporočiti c. kr. deželnemu šolskemu svetu v ugodno rešitev. Pripoznajo se petletnice, in sicer učitelju Ivanu Petriču peta, katehetu o Regalatu Čebulju druga in nadučitelju Andreju Vilfanu prva (provi-zorna). Letno glavno poročilo o stanju ljudskega šolstva ob zaključku koledarskega leta 1917, ki se je iz predsedstva c. kr. deželnemu šolskemu svetu že predložilo, se vzame na znanje. Poročilo o »Dnevnih zavetiščih« za koledarsko leto 1917 se vzame na znanje in se predloži c. kr. deželnemu šolskemu svetu. Za njih podpiranje v denarju in v naturalijah se ima izreči zahvala c. kr. deželni vladi, deželnemu odboru, mestni občini in c. in kr. vojaškemu upravitelstvu. C. kr. deželni šolski svet je naprositi, naj vpelje na kranjskih ljudskih in meščanskih šolah zopet svojčas odpravljeno »odliko«. Mestno občino je naprositi, naj dovoli letni pavšalni kredit za nabavo »Spominskih podob« prvoobhajancem na mestnih ljudskih šolah. Uvažuje se resolucija, naj bi se v interesu rednega in celotnega pouka pospešile poprave onih šolskih poslopj, ki jih je vojaštvo že izpraznilo. Potem se seja zaključuje.

— **Nadučitelj France Gros** †. Po kratki boleznii je umrl v Kranju, dne 28. aprila t. l. tovariš France Gros, nadučitelj v p., star 72 let. Rojen v Goričah nad Kranjem je pohajal gimnazijo in ab-

solviral gozdarsko šolo v Ogulinu na Hrvaškem. Deloval je več let kot gozdar v zasebni službi. Tu je nevarno obozel, dal slovo gozdarstvu in se posvetil učiteljstvu. Kot učitelj, oziroma nadučitelj je služil v Krškem, Kamni gorici, Trbovljah, Suhorju, Vremu pri Divači in v Štrekljencu v Beli Krajini, kjer je stopil v pokoj. Zadnja leta je preživel v Kranju. Bodi mu zemljica lahka!

Štajerske vesti.

—5— Učiteljska gospodarska in kreditna zadruga v Celju ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 16. junija 1918 ob 3. uri popoldne v zadrugi pisarni v Celju-Breg hiš. štev. 26. po sledečem dnevnem redu: 1. Poročilo načelnika o poslovanju zadruga v l. 1917. — 2. Poročilo nadzorstva. — 3. Odobrenje letnega računa. — 4. Slučajnosti.

—5— Učiteljske zakonske dvojice so izvojevale s svojim energičnim nastopom na Štajerskem lep uspeh. Vendar se mora omeniti pri tem nad vse čudno postopanje »Lehrerbund-ovega« vodstva. Štajerski tovariši so gotovo zasledovali vsjo stvar v »Päd. Zeitschrift«. Nepobitno dejstvo je, da je bil »Bund«, oziroma natančneje precizirano, gospoda Otter in Herz, strašno mlačen v tej zadevi. Poročevali so sam trikrat pisal Otterju, naj se energično intervenira, a odgovor je bil stereotipen, da se ne da nič napraviti. Če torej sedaj »Bundovo« vodstvo pere zamorca in zavrača vse na odboj učiteljskih zakonskih dvojic, je to pač najbrž le akt omenjenih dveh gospodov, ne pa celotnega odbora. — Poudariti pa se mora, da je vodstvo »Zveze« jako energično zastopalo interese omož. učiteljic. S tem je tudi ta zadeva, ki je pri nemških tovariših zavzela že precej ostro obliko, za nas Slovence rešena.

—5— Društvo »Selbsthilfe der Lehrerschaft Steiermark«. Od zadnjega našega obvestila z dne 13. marca 1918 so umrli trije društveniki, in sicer 162., 163. in 164. smrtni slučaj: 1.) tovariš Franc Krisko, šolski ravnatelj v Eggenbergu, umrl dne 17. aprila, 2.) gospa Avgusta Požegar, nadučiteljeva soproga v Žitečki vasi, umrla dne 27. aprila, 3.) tovariš Herman Wiesthaller, nadučitelj v p. v Tresternici, umrl dne 2. maja. Znesek 6 K naj se zanesljivo vplača meseca junija t. l. — Gaišhohn, dne 21. maja 1918. — Društveno vodstvo.

—5— Odlikovani. Tovariš Alojzij Herzog, učitelj pri Sv. Duhu na Stari gori v Ljutomerškem okraju, sedaj poročnik pri 7. lovskem pp. je prejel za hrabrost kronski red III. razreda. Čestitamo na izrednem odlikovanju!

Splošni vestnik.

Književnikom. Slovenska Matica je v odborovi seji dne 22. aprila 1918 zvišala književnikom honorarje in sicer je določila pri originalnih spisih za polo honorar 100 do 200 K, pri prevodih 50 do 150 K za polo. To je gotovo kulturni čin, ki na književnem trgu ne more ostati neopažen. Pričakovati je, da bodo pisatelji, pesniki, znanstveniki in prevajalci v bogati meri pošiljali svoja dela našemu prvemu književnemu društvu.

Poverjenikom in članom Slovenske Maticе. Tajništvo pravi vse gospode poverjenike, da bi čimprej pobrali za tekoče leto članarino, ki mora biti po pravih plačana v prvi polovici vsakega leta. Po sklepu izrednega občnega zbora, ki se je vršil zadnjega februarja t. l., znaša zaradi splošne draginje zvišana letnina 8 K, ustanovljena za posameznika 200 K, za družva, obitelji, knjižnice itd. 400 K. Knjižni dar Slovenske Maticе bo obsegal letos največ 2 knjigi. Gotovo izide XXVII. zvezek Zabavne knjižnice z zbirko novel priznanega pisatelja Ksaverja Meška in skoraj gotovo tudi XXII. zvezek Knezove knjižnice z znanstvenim in leposlovnim gradivom. Posebne težave so z nabavo papirja, prekomerno pa so narasli tudi drugi stroški. Matica za časa vojne ne more na dan s tako številnimi izdanimi kakor pred vojno, za to pa je odbor mislil naprej in že potrebno ukrenil, da se Maticino delovanje pospeši in poglobi in da bo mogoče po vojski čim živahnije in obširneje izdajati dobrih in pravih, narodu in njegovi kulturi res koristnih knjig. V ta namen je povišal književnikom znatno honorarje in razpiše v kratkem več izdatih nagrad za prvovrstna znanstvena in leposlovna dela. Imejmo pa pred očmi, da je Matica društvo, ki nima niti z daleka toliko premoženja, da bi bilo mogoče kriti stroške le deloma z obrestmi lastnega kapitala. Popolnoma je odvisna od svojih članov. Čim več je teh, tem obsežnejše in uspešnejše je lahko njeno kulturno delo, čim manj jih je, tem bolj je treba skrajšati delokrog. Res je, da je prišlo Matici po razpustu na pomoč mnogo zavednih slovenskih mož in žena z večjimi in manjšimi darili, toda svota vseh teh daril še od daleč ni taka, da bi bila dovolj izdatna za kulturno društvo, kakoršno je in mora biti Slovenska Matica. Prosimo za to vse gospode pover-

jenike, naj nabere Matici čim več članov — letnikov in ustanovnikov in naj sprejema tudi rodoljubna preplačila enako hvaležno, kakor so jih sprejemali leta 1917. V pretečenem letu je imela Matica dobrih 4000 članov. Dvignimo njihovo število v tekočem letu za še enkrat toliko! Vsak, ki mu je pri srcu slovenska stvar, naj pristopi sam in pridobi tovariše in tovarišice, naša cenjena poverjeništa naj nastopijo s krepkim in odločnim delom. Obračamo se do pravih rodoljubov in rodoljubkinj zlasti v vseh tistih slovenskih krajih, kjer še niso ustanovljena poverjeništa Slovenske Maticе. Vabimo jih, da prevzamejo poverjeništa sami, ali pa nam pridobe in javijo koga, ki bi ta kulturni posel drage volje prevzel. Pisarna Maticina mu bo takoj poslala potrebna navodila in tiskovine. Za osebne pomenke je tajništvo na razpolago vsak delavnik od 3. do 5. popoldne.

Razgled.

Demonstracija učiteljev na Dunaju. Pred nekaterimi dnevi so demonstrirali pred dunajskim magistratom in tudi v njem učitelji in učiteljice. Parlament je dovolil za učitelje za leto 1917. enkratni nabavni prispevek, ali dunajska občina je izplačala samo polovico, dasi je bil ves znesek določen za leto 1917. drugo polovico pa pustilo za 1918. (Kakor pri nas na Kranjskem. Op. ured.) Proti temu je učiteljsko protestiralo, ko je zboroval meščanski klub dunajskega občinskega sveta. Modri mestni očetje so poslali nadstradajoče učitelje policajce.

Književnost.

Sv. vojska v Mariboru izdaja v zvezkih protialkoholne spise. 6. zvezek nam podaja »Učno snov za pouk o alkoholu v ljudski šoli«. Snov je zbrala in uredila učiteljica A. Štupca. Cena brošurici je 50 h, po pošti 53 h. Učitelj bo s pridom uporabljal snov pri pouku o škodi, ki jo povzroča alkohol človeku na duši in telesu. Knjižico priporočamo.

Jugoslovani!

Mariborsko mesto ima na poti do Adrije in kot križišče važnih železnih največji pomen za ohranitev štajerskih Slovencev. Skrbeti moramo torej, da naša mladina na tej važni točki ne ide v pogubo, ampak ima priliko se v svojih šolah narodno ohraniti.

Ker so dosedanji poskusi doseči javno šolo vsled nasprotne avtonomne mestne občine ostali brez uspeha, hočemo sami svoje šole najprej v mestu in potem v okolici ustanavljati.

Zato so se zbrali v znamenju narodnega zedinjenja podpisani zastopniki mariborskih Slovencev in sklenili delati z vsemi silami na to, da ustanovijo že letos v Mariboru slovensko šolo.

Ker pa so v današnjih razmerah stroški za taka podjetja nenavadno veliki, se obračajo podpisani na ves jugoslovanski narod z nujno prošnjo, da jim priskočijo posamezniki in korporacije z denarnimi doneski na pomoč ter pomagajo rešiti slovenskemu narodu v najvažnejšem trenutku mladi naraščaj.

Prispevke prevzema mariborska moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda, ki upravlja poseben fond izključno za slovensko šolo v Mariboru.

Kdor daruje 1000 K, je pokrovitelj, kdor daruje 300 K, je ustanovnik, kdor pa 100 K, je dobrotnik slovenske šole v Mariboru.

Imena pokroviteljev se vklešejo v svoječasnem šolskem poslopu v posebne spominske plošče, imena ustanovnikov pa se vpišejo v zlato knjigo slovenske šole v Mariboru. Imena vseh podpornikov se objavijo v časopisih.

Največje zadoščenje pa bo imel vsak posamezni podpornik v zavesti, da pomaga s svojim darom ohraniti jugoslovanskemu narodu slovensko kri.

Šolski odsek: Dr. Josip Hohnjec, profesor bogoslovja. Anka Leskovarjeva, odv. soproga. Stanko Marin, uč. profesor. Dr. Rad. Pipuš, odvetnik. Fran Pišek, tajnik. Marija Poljančeva, prof. soproga. Dr. Fran Rosina, odvetnik. Dr. K. Verstovšek, dež. in drž. poslanec. Fran Voglar, gimn. profesor. Franjo Žebot, urednik.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

A. K. v K. Hudujete se nad nami, zakaj nič več ne pričujemo zbirke kot delo slovenskega učiteljstva za »Rdeči križ« in druge vojnopomožne svrhe ter vsot, ki so se podpisale s sodelovanjem učiteljskega za vojna posojila. Naš odgovor in zagovor je prav lahek: Zato ne objavljamo vsega tega, ker so podatki popolnoma iz-

ostali in jih nam nihče več ne javi. Tudi vzrok vam lahko povemo. Učiteljstvo je onemoglo in opešalo. Tlačijo ga moreče skrbi, trpi pomanjkanje na vsem, kar je za življenje najpotrebnejše in hira za lakoto od dne do dne. Postalo je apatično in le mehanično vrši svojo službo, za druge opravke mu manjka fizičnih moči, in si ne more poleg stanovskih dolžnosti nalagati še drugih opravil. Kdo more učiteljstvu šteti to v zlo? Mnogo je stonilo učiteljstvo v tej vojni. Pa kakšno plačilo je dobilo za vse to ogromno delo? Par pohvalnih fraz, in to je vse, kakor bi bil kdo že kdaj sit od praznih besed! Puste nas stradati ob mesečni plači 66 K 66 h brez draginskih doklad ob času ko velja 1 kg = 2 krompirja 2 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Radivoj Korene.

Last in založba »Zaveze avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani
registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 30. aprila 1918 K 56.758-55.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/20. do 1/26. ure popoldne.

Štev. 524/P.

Razpis službe.

Na 6 razredni mešani ljudski šoli v Hajdinu pri Ptuj (II. krajevni razred) je razpisana služba učiteljice s prosto sobo. Prosilka mora biti izprašana za slovenski in nemški učni jezik ter katoliške vere.

Redno opremljene prošnje je vlagati do 20. junija 1918 na krajni šolski svet v Hajdinu pri Ptuj.

Okrajni šolski svet v Ptuj,

dne 16. maja 1918.

Predsednik:

Dr. Evgen Netoliczka.

Naivečja slovenska hranilnica!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

je imela vlog koncem leta 1917 K 66,800.000—
hipotečnih in občinskih posojil „ 27,000.000—
rezervnega zaklada „ 2,000.000—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4%

večje in nestalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5%, izven Kranjske pa proti 5 1/4% obrestim in proti najmanj 1% oziroma 3/4% odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno **Kreditno društvo.**

Velecenj. učiteljstvo opozarjamo na zbirko pesmi, ki so izšle v »Učiteljski tiskarni«. To je lepa Engelbert Ganglova knjiga

„Moje obzorje“,

ki se dobiva po vseh knjigarnah, kakor tudi v »Učiteljski tiskarni«. Cena lično vezani knjigi je 3 K. Po pošti 20 h več.

Naj bi ne bilo učiteljice in ne učitelja, ki bi ne imel v svoji knjižnici te lepe knjige.

Zahvala.

Vsem, ki so našemu dragemu pokojniku, gospodu

Francu Schneiderju,
nadučitelju

v Cezanjevcih pri Ljutomeru skazali zadnjo čast in ga spremili k večnemu počitku, posebno veleč. duhovščini, c. kr. uradništvu, veleč. učiteljstvu, g. nadučitelju Cvahtetu za prekrasne besede, sl. pevskemu društvu za ganljive žalostinke, cezanjevskemu gasilnemu društvu, vsem prijateljem in znancem izre kamo najpriskrčnejšo zahvalo.

Cezanjevci pri Ljutomeru, 16. maja 1918.

Žalujoča rodbina Schneiderjeva.

„Silva vrelec“

Kislo vodo

in vino razpošilja **Andr. Oset**
Tolsti vrh, P. Guštanj
(Koroško.)

Knjigoveznica

Anton Janežič

Ljubljana

Florijanska ulica 14

se priporoča sl. šolskim vodstvom in gg. učiteljem za izvrševanje vseh v knjigoveško stroko spadajočih del.